

GAZETA TRANSILVANIEI.

Gazeta eșe de 2 ori: Mercuria și Duminec'a, Fôia, cându concedu ajutoriele. — Pretiulu: pe 1 anu 10 fl. pe 1/4 3 fl. v. a. Tieri esterne 16 fl. v. a. pe unu anu sêu 3 galbini mon. sunatória.

Brasiovu 19/7 Ianuaru 1868.

Se prenumera la postele c. r., și pe la DD. corespondenti. — Pentru serie 8 cr. Tacs'a timbrala a 30 cr. de fiacare publicare.

MONARCHIA AUSTRIACA. Transilvani'a.

Publicatiune.

Din partea directiunii cartii funduarie se face cunoscutu, cumca din 10 Ianuarii 1868 in cetatea libera a Clusului, precum și in comitatulu, acesteia se va întreprinde localisarea prin comisiunile cartii funduarie in urmatorele comune: Gileu, Giste, Capusiu mare, Gestrade, Osiorheiu, Macou, Legie, Iuncu, Darutiu, Türe, Garboulu magiaru, Bagara, Somtelecu, San-Mihaiu, Sumurducu, San Paulu, Sardu, Carugi, Nadesielu, Suciagu, Cordosfaleu, Andrasa, Mira, Baci, Fenesiu, Clusiu, Monosturu, Hoedinu, Bicalatu, Chelisu, Sania, Crisieu Nadisiu, Stana, Tottelecu, Jibucu, Petrindu, Sfarasiu, Sildu de Josu, Petrinu mare, Dineu, Almasiu mare, Argisiu, Agiresiu, Ticu, Középlak, Jimbor, Zutor, Stoboru, San Craiu, Topa și Cublesiu romanu.

Acei posesori, cari in mai susu amintitele comuni au ceva posesiuni, se provoacă, — in antea comisiuniloru localisatore la pertraptari, — desbateri precumu și la localisare spre apararea dreptariloru s'ale cu atatu mai tare a se infaciosia, — ca-ci la dincontra comisiunile voru fi constrinse dupa instructiunile prescrite pe speșele acelor a denumi reprezentanti cu carii voru avé a fini pertraptarile.

Clusiu in 2 Ianuaru 1868

2

Domnule Redactoru!

Nu știu ce destinu sêu prevedintia a pututu se fia, ca tocma pre cându mai multe diuarie de ale partitei domnitore incepusera a lucra in Clusiu și Pest'a la subminarea mitropoliiloru resaritene romanesci, ministeriulu cultelor și alu instructiunii publice in Romani'a apucase a cere opiniunea unor barbati nascuti și crescuti in Transilvani'a despre modulu cum s'ar puté complana caus'a unguriloru reformati locuitori in unele sate și orasie ale Romaniei. Cu asemenea provocare am fostu și eu onoratu. Intr'aceea incingunduse și in Gazeta disput'a despre ierarhii, odata me vedu atacatu in „Unio“ de catra dn. Fr. Koos parochulu reformatu din Bucuresci, că și cum eu asi fi urditoriulu acoloru diatribe. In locu de a replica eu dlui Koos prin vreo fôia publica, ii respunseiu prietinesce pe cale privata in 2 Dec. 1867. Dn. Koos affa cu cale a'mi publica scrisorea mea in „Unio“ Nr. 58, imi respunse inse și mie totu pe cale privata, se pare inse ca nu mai fû suferitu a continua cu noi, nu lupt'a diaristica, pentruca aici nu e vorba de nici o lupta, ci numai de resfirarea, chiarificarea cestiunii și statorirea unei intielegeri. Intr'aceea eu imi dedesem parol'a, ca asi avé intru nimicu a publica din litera in litera aceea ce am respunsu eu in caus'a cestiunii reformate catra ministeriulu cultelor. Asia me rogu că se dai locu acelu respunsu, pentruca nu'mi place se remanu detoriu cu nici o parole.

Dupa o scurta introductiune ce nu se tiene de lucru, eu am respunsu numitului ministeriu asia:

„La prim'a citire a proiectulu comisiunii ungaro-reformate din Bucuresci s'ar paré, ca déca in. Gubernu alu Romaniei aru lua de base reciprocitatea, cestiunea s'ar puté deslega cu inlesnire, prin urmare trebile bisericesci și scolastice ale unguriloru reformati locuitori in statulu romanescu s'aru regula mai simplu dandule loru acea positiune in statu, pe care o va fi avutu și o are astadi biseric'a ortodoxa a romaniloru din Transilvani'a. Déca inse ungaro-reformatii aru fi tractati in Romani'a precum au fostu și in parte mai sunt tractate cestiunile și bisericile natiunii romanesci in Transilvani'a, ba in catva tocma și in Ungari'a, atunci ar' fi vai de capulu acoloru unguiri re-

formati. Éta ca tocma și in timpulu de facia intrég'a diaristica maghiara lucra unisono la subminarea mitropoliiloru romanesci, disputa dreptulu loru istoricu și canonicu, prin urmare dreptulu de a coșista, éra cateva diarie voiescu a ne asigura, ca desfiintierea mitropoliei din Blasiu ar' fi decretata, éra ratiunile desfiintierii se diou a fi a) ca aceeași ar' fi prea nationala; b) ca ecșistintia ei ar' deroga auctoritatii archiepiscopiiloru catolice apusene din Ungari'a.

Art. XX de lege din an. 1848 tiene, ca insii membrii sinodulu bisericescu de cestiunea ortodoxa resaritena au se fia conchiamati de catra ministru ungurescu.

Nici o hotarire a sinodelor gr. resaritene atatu ortodoxe catu și unite n'are valóre, decatu numai in urmare sanctiunii prenalte, care inse in asemenea casuri se castiga nespusu de greu.

Bisericile ortodoxe din Transilvani'a și Ungari'a nu'i este ertatu a sta in comuniune cu biseric'a anatolica și nici cu a Romaniei, ut figura docet.

In momentulu in carele clerulu romanescu ar' cuteza a se provoca la protectiunea vreunui suveranu strainu, elu ar' fi tractatu dupa legi și decrete cá tradatoriu și rebelu, éra locuintia si-ar' gasio in temditie.

A funda societati literarie și reuniuni de lectura prin clerulu romanescu fara a cere și cersi concessiunea gubernului, ar' fi totu rebeliune.

Inse caracterulu romanescu, spiritulu de libertate de carele e petransu romanulu, constitutiunea și legile sale abominéza asemenea mesuri netolerante și egoistice. De aceea subscrisulu crede ca nu va gresi, déca cu respectu la regularea causei ungaro-reformatiloru din Romani'a va maneca din urmatorele macesime:

1. Articuli 5 și 21 ai Constitutiunii romanesci din 1866 adica libertatea consciintiei, prin urmare și a cestiunii și a ritulu crestinescu protestantu elvetianu, sêu cum se mainumece reformatu calvinianu.

2. Jus supremæ inspectionis et jus circa sacra alu regimulu nationalu, prin urmare alu suveranulu Romaniei.

3. Interesulu statulu, carele cere neaparat, cá la toti locuitorii sêu naturalisati sêu petrecatori numai pre unu timpu inlainturulu teritoriulu romanescu se li se lasé ocașione de a'si cauta mangaierea loru sufletésca la preotii și la bisericile de cestiunile lor, cum și a'si creșce pruncii in religiositate și moralitate.

Din macesim'a Nr. 1 urméza, ca ungaro-reformatii din Romani'a au dreptulu de a se organiza pre sine bisericesc pe temeulu Credeulu lor bisericescu și alu canóneloru evangelic-reformate. Inse

Dupa macesim'a Nr. 2 evangelico-reformatii din Romani'a trebuie se fia indatorati a incunoșcintia pe regimulu romanescu despre modulu cu care voiescu a se organiza, prin urmare a supune statutele sêu regulamentele lor eclesiastice și scolastice la cunoșcintia regimulu, pentruca acesta se aiba ocașione, nu de a face schimbare in aceleasi, ci numai de a se incredintia, ca asemenea statute și regulamente nu coprindu in sinesu nimicu ce ar' lovi sêu in securitatea statulu, sêu in moralitatea publica și privata, sêu in drepturile inalienabile ale altoru cestiuni, in care casuri regimulu ar' avé și dreptulu și datorintia de a le respinge și a opri ecșecutarea lor.

Totu din acestea dóna macesime se intielege prea bine: a) ca comisiunea reformată ce s'a constituitu in Bucuresci este datóre a proba din canónele bisericile sale, déca organizarea unei asemenea comisiuni este fundata pe canónele bisericile reformate, și déca este, dupa care canóne? pentruca biseric'a evangelico-reformată

este intr'unu felu organizata in Ungari'a și Transilvani'a, altfelu in Germani'a și cu totulu altfelu in Angli'a și Scoti'a. Noi din partene nu cunoșcemu asemenea comisiuni in biseric'a reformată ungarésca, ci cunoșcemu numai Superintendentie (episcopii), Sinóde, Consistoria, Seniorate (protopopii) și parochii, matre si filiale. Déca ungaro-reformatii dechiara ca se tienu de biseric'a reformată din Transilvani'a, sunt datori se impartasiésca regimulu romanescu organizatiunea reformatiloru restaurata dupa inoetarea absolutismulu austriacu.

Ungaro-reformatii din Romani'a pucini oati sunt, trebuie totusi se'si reguleze trebile lor bisericesci intr'unu modu órecare, pentruca aceleasi se afla in adeveru in mare disordine; inse de ce se nu'si asiedie unu senioratu (protopopiatu), ca sinodu protopopescu in spiritulu asiedimentelor protestantice?

b) Bisericile reformate din Romani'a n'au nici o trebuintia se sté sub nici o protectiune straina, pentruca constitutiunea tierii și regimulu Domnitoriulu cunoșcatoriu de iastitutiunile reformatiloru le este protectiune de ajunsu; preste acésta protectiunea pretinsa de ei la punctu 2 din proiectu isbesce deadreptulu in autonomi'a statulu romanescu, compromite fórte greu pe regimu dandu'i votu de ne'ncredere in faci'a Europei, lovesce totuodata și in macesim'a protestantiloru, care tiene: *Cujus est regio, illius est religio.* Adangemu ca insusu statulu romanescu sta sub protectiunea celoru șapte puteri mari, éra nu numai sub a unui suveranu. Europ'a intréga ecie, ca ev. reformatii din Ungari'a și Transilvani'a au cautatu pana acum protectiune la nenumerate ocașioni totu la suveranii protestanti, cum de astadi comisiunea ungaro-reformată cere protectiunea Mai. Sale imperatulu și regelui care este catolicu? Déca romanii din Transilvani'a și Ungari'a cati se tienu de biseric'a ortodoxa anatolica ar' numi de protectoru alu lor sêu pe Czarulu Rusiei, sêu pe Sultanulu, sêu pe regele Greciei, sêu chiaru pe Domnitoriulu Romaniei, ei indata in puterea legiloru tierii aru fi trasi in judecata criminala cá perdueli. Comisiunea ungaro-reformată dice curatu, ca bisericile lor au se sté in privintia politiea sub protectiune straina. Va se dica teritoriulu pe care se voru cladi bisericile, școle, case parochiale și alte, mosióre, gradini, cimeteriuri ce voru avé, se fia școșe de sub jurisdicțiunea tierii romanesci și se fia supuse regelui Ungariei; personalulu lor bisericescu și scolasticu la nici unu casu se nu póta fi trasu in judecata acolo in tier'a unde traiesce, adica statu in statu. In monarchi'a austriaca, prin urmare și in Ungari'a asemenea reciprocitate nu a fostu și nu este suferita oatra nici o putere din lume. Cautese legile austriace și ungurene privitóre la acésta cestiune. Grecii din Brasiovu și Vien'a inca sunt straini; in acea calitate de turcomeriti lor le este ertatu a'si aduce parochi, cantareti și dasocali din Turci'a, și altu nimicu; personalulu întregu sta sub jurisdicțiunea statulu in carele petrece dupa timpuri.

Se intielege deci, ca aliniatulu anteiu din art. 2 trebuie se se stérgea.

In privintia eclesiastica ungaro-reformatii voiescu a sta sub privegherea consistoriulu și a superintendenteulu din Clusiu. (Va urmá.)

Brasiovu. (Afaceri comunali.) In șiedintia din 15 a reprezentantiei comunale între alte afaceri curente au fostu mai de insemnatu aceste. Dóna porunci mai nalte, prin care comunele din tíera de orice rangu sunt oprite din nou strinsu sêu a compara sêu a vende din mosiile comunali fara șcirea și concessiunea respicată a ministeriulu. Aceștea porunci aici éau

observatu si pana acum, pe aiea inse fusesera luate chiar in bajocura. In acosta privintia voru ajuta numai pedepse aspre.

S'a cititu o provocare eclegiala a comitatului slavonescu Turocz din Ungaria tramisa catre tote municipale, pentrucá se petitioneaza tote in favorea deslegarei nestiunei nationalitatiloru prin diet'a Ungariei.

Soumpetea carnei a fostu luata la o critica forte aspra, éra cu acosta ocazione s'au descriu pe largu si necurati'a din scaunele macelariloru, cum si infricosiat'a putore aducatore de colera, care ese mai alesu din curtile acelor macelari, carii lasa de putrediesce sangele si tote escrementele viteloru cate se taie preste anu; s'a vorbitu si despre necesitatea deo asupraveghia mai strinsu atatu compenitur'a, catu si calitatea carnei. Despre tote acestea ticalosii se faou aratare mai departe.

Alaltaeri éra si se mai spendiura o servitore secuiesca ce se affa la o casa de comerciantu, precum se dice, din desperatiune.

Protocolulu

adunarei generale a Asociatiunei nationale din Aradu pentru cultur'a poporului romanu pe anul V. alu Asociatiunei, adica 1867/8.

Siedinti'a I

tenuta in Aradu in sala comitatense in 9/21 Octobru 1867.

I. Membrii Asociatiunei, in urmare decisiunei direptionali cu datulu 24 Aug. a. c. n. 90, prin care adunarea generala s'a conchiama pe 21 Octobru a. c. fiindu adunati pe diu'a acosta intr'unu numeru insemnatu si corespunditoru deplinu statutelor Asociatiunci, — la propunerea ilustrisimului domnu Ioane Siorbanu primului vicepresedinte alu Asociatiunei, prin o deputatiune aleasa din sinulu celor adunati a invitatu pre Il. Sa pre santitulu dn. episcopu diceasanu si presiedinte alu Asociatiunei Procopiu Ivacicovioiu la siedinti'a adunarei generale, care apoi la 10^{1/2} ore inainte de mediadi infacisanduse in localitatea desemnata pentru adunarea generala, si ocupandu scaunulu presidialu prin o cuventare insuflitoare la activitate pentru prosperarea Asociatiunei nostre, dechiara adunarea de deschisa.

In firulu acestei cuventari pre santi'a sa d. presiedinte, cu inima doioasa isi aduce aminte de perderea nereparabila, ce o a suferitu in decursulu anului trecut Asociatiunea acosta precum si natiunea intreaga prin mortea fostului membru fondatoru si la inceputu vicepresedinte alu Asociatiunei, mai apoi comite supremu alu comitatului Aradu d. Georgiu Popa, asemene si prin mortea fostului membru alu Asociatiunei nostre Alecsandru conte Sterca Siulutiu arhiepiscopu si metropolitu greco-catolicu romanu; — la cari amintiri adunarea generala adencu petrunsa de acosta perdere indoita nationala, invitata prin Ilustrisimulu domnu presiedinte, cu pietate adevrata a rostitu pentru odihn'a sufletului lor: „usióra se li fia tierin'a“.

2. D. conmembru Dr. Iosifu Hodosiu intr'o cuventare, alaturata aci la protocolu sub A) cá resunetu la vorbirea de deschidere a presiedintelui desfasura formarea societatiiloru private, a familiiloru ei a asociatiuniloru, si apoi vorbindu despre insemnatea cea mare a culturii poporului peste totu, a trecut cu deosebie la cultur'a poporului romanu, multemindu totudeodata ilustrisimului si pre santitului domnu episcopu presiedinte pentru zelulu, ce l'a desvolatatu, si pentru ingrigirea, ce puru o a doveditu in interesulu acestei Asociatiuni; — la ce adunarea generala a uratu Ilustritatei Sale: multi ani fericiti si sanetate indelungata.

3. Ilustrisimulu d. presiedinte aduce la cunoscinti'a adunarei generale, cumca de comisariu regescu la siedintiele publice ale adunarei generale in intielesulu hartiei de sub B) subserisa de vicecomite primariu alu comitatului Aradu cu datulu de 18 Octobru 1867 e denumitu domnulu Ludovicu Szabolczay, asesoru la sedri'a comitatului Aradu, — ce se ia spre sciintia. —

4. La propunerea dlui Dr. Iosifu Hodosiu primita cu unanimitate,

a) se exprime protocolarminte condolenti'a generala a Asociatiunei pentru perderea preamerritatului si neuitatului barbatu alu natiunei romane, membru fondatoru alu Asociatiunei Georgiu Popa,

b) se va insarcina prin direptione un membru alu Asociatiunei de a face la adunarea generala din anulu viitoru un panegiricu demnu de acosta barbatu, care a fostu unulu dintre factorii principali la infintierea Asociatiunei. — Acestu panegiricu e apoi a se tipari pe spesele Asociatiunei in brosiura. in fruntea careia se se puna portretulu dupa fotografi'a cea mai nimerita a repusatului. — Brosiura e a se impartii la toti membrii Asociatiunei si a se tramite in mai multe esemplare si la alte Asociatiuni literarie romane.

5. In legatura cu acosta la propunerea dlui Vincentiu Babesiu asemene in unanimitate se exprime in protocolu condolenti'a Asociatiunei pentru perderea repusatului arhiepiscopu si metropolitu gr. cat. romanu Alecsandru conte Sterca Siulutiu; incatu pentru eternisarea memoriei seculiasii inse, nevoindu Asociatiunea din Aradu a preveni pre Asociatiunei lit. romane nationala din Ardalu alu carei celu mai defrunte membru fondatoru a fostu reposatulu — ingrigirea si dispunerea in ast'a privintia o lasa adunarei generale a Asociatiunei romane din Transilvani'a.

6. In intielesulu programului raportandu direptione Asociatiunei prin membrulu ei d. Ioane Goldisiu despre activitatea sa dela adunarea generala de anu, adica dela 1866 Dec. 27 pana la 20 Oct. a. c. Pentru censurarea acestui raportu alaturatu aci sub C), precum si pentru celelalte afaceri si interese,

se emitu comisiunile urmatoare din sinulu adunarei generale, adica:

a) in comisiunea prima pentru raportulu intregu s'au alesu sub presidiulu dlui Dr. Iosifu Hodosiu, dd. Georgiu Vasilieviciu protopresbiterulu Beiusiului si Ioane Popoviciu Deseanu avocatulu si deputatu dietalulu;

b) in comisiunea a dou'a pentru cercetarea socoteliloru sub presidiulu dlui Dr. Alecsandru Mocioni deputatu dietalulu s'au alesu dd. Alecsiu Popoviciu avocatulu si Stefanu Adamu avocatulu si Ioane Suciu notariu comunalu, é' d. perceptoru Emanuilu Misiciu asesoru comitatensu pentru de a dá deslucirile recerute;

c) in a trei'a comisiune pentru compunerea preliminarului pe anulu viitoru alu Asociatiunei s'au alesu sub presidiulu dlui Vincentiu Babesiu jude la tabl'a regesca si deputatu dietalulu dd. Nicolau Philimonu avocatulu, Georgiu Craciunescu profesoru de limb'a si literatur'a romana la gimn. din Timisióra, é' d. Ioane Goldisiu, — viconotariu antaiu comitatensu — membrulu direptionei pentru de a dá desluciri necesarie;

d) in a patra comisiune pentru facerea de observatiuni si propuneri asupra modificatiuniloru facute in statute, s'au alesu sub presidiulu dlui Mironu Romanu protosincelu si directoru secundariu alu Asociatiunei dd. Ioane Popoviciu Deseanu avocatulu si deputatu dietalulu, Lazaru Ionescu avocatulu si Constantinu Radulescu avocatulu;

e) in a cincea comisiune pentru cercetarea cauzelor si a socoteliloru diu lasamentulu lui Iova Cresticiu s'au alesu sub presidiulu dlui Dr. Atanasiu Siandoru profesoru dd. Ioane Moldovanu notariu si Nicolau Beldea asesoru consistorialu, éra diu Lazaru Ionescu avocatulu pentru de a dá desluciri;

f) in a sies'a comisiune pentru motiuni de sine statatore si alte cauze speciale s'au alesu sub presidiulu dlui Ioane Popoviciu Deseanu dd. Ioane Damsia parochu, Mihaiu Sierbanu juras. comitatensu din Cisnadu si Dionisiu Cadariu avocatulu.

7. La propunerea dlui Ioane Popoviciu Deseanu si a dlui Mironu Romanu prin adunare cu tienerea formalitatiloru usuite: S'au alesu respective s'au dechiaratu

a) de membrii ordinari ai Asociatiunei: 1. Petru Cradigatu tutoru orf. din Pecica pe anu cu 2 fl. 2. Teodoru Halicu jude cercualu 5 fl. 3. Mihaiu Sierbanu jurasoru comit. 5 fl. 4. Ioane Munteanu protopresbiteru in Buteni 5 fl. 5. Ladislau Bogdanu asesoru la trib. cambialu 5 fl. 6. Georgiu Ardelenu vicefiscalu in Temisióra cu 3 fl. 7. Ioane Radniantiu parochu in Bucovetiu 2 fl. 8. Georgiu Craciunescu prof. la gimn. din Temisióra 2 fl. 9. Alecsandru Rocsinu par. in Méhkerék 2 fl. 10. Vasiliu Paguba jude cercualu 6 fl. 11. Petru Brassai din Kakaró 2 fl. 12. Ludovicu Brassai din Cociub'a 5 fl. 13. Georgiu Beraziu jurasoru comit. 5 fl. 14. Ioane Rusu not. com. in Nadlacu 10 fl. 15. Georgiu Hornoiu jurasoru comit. 4 fl. 16. Vasiliu Siorbanu din Aradu 3 fl. 17. Andreiu

Machi din Aldesti 10 fl. 18. Petru Morodanu invetiatoru 2 fl. 19. Stefanu Vedoui economu in Fealacu 2 fl. 20. Dimitriu Paiculescu 5 fl. 21. Petru Popoviciu docinte in Temisióra 2 fl. 22. Ioane Paiculescu 5 fl.

b) de membrii pe viatia ai Asociatiunei: 1. Georgiu Vasilieviciu protopresb. Beiusiului 100 fl. 2. Dionisiu Cadariu avocatulu 40 fl.

c) de membrii ajutatori ai Asociatiunei: 1. Ecatarin'a Mocioni pe anu cu 50 fl. 2. Iosefin'a Mocioni n. br. Brudern 5 fl. 3. Sofi'a Babesiu 3 fl. 4. An'a Hodosiu 5 fl. 5. Elen'a Vasilieviciu nase. Nicora 10 fl. 6. Olg'a Misiciu 5 fl. 7. Gabri'l'a Ionescu 5 fl. 8. Liub'a Popoviciu 2 fl. 9. Baben'a Ebesfalvay 5 fl. 10. Matild'a Ebesfalvay 5 fl. 11. Hermin'a P. Deseanu 10 fl. 12. Aurelianu P. Deseanu 10 fl. 13. Elis'a Stanescu 3 fl. 14. Mari'a Romanu 5 fl. 15. Paulin'a Radulescu 2 fl. 16. An'a Adamu 2 fl. 17. Clementin'a Comlosianu 3 fl. 18. Eufrosin'a Bochesu 3 fl. 19. Mari'a Veduvi 2 fl., totudeodata direptione e insarcinata cu estradarea diplomelor pe partea acelor'a si e imputernicita, ca pe baza dechiaratiuniloru ce voru intrá de aci inainte, se póte alege membrii noi in Asociatiune si cu abateru dela decisulu adunarei generale din 11/23 Maiu 1865. Nr. 32 punctulu 7 se póta inmatricula fara noua alegere pre cei ce in decurgerea anului trecut nu si-au renoitu ofertele, deca aceia de aci inainte se voru dechiara cá voiescu a fi si mai departe membri ai Asociatiunei, cu obligamentu si pe anulu trecut 1866/7.

8. D. conmembru Mihaile Besanu asesoru la tribunalulu comitatului Carasiu cetece partea ultima a disertatiunei sale din anulu trecut despre „Datinele romaniloru vechi la inmormentare“, si cu acosta siedinti'a de astadi — nefiindu altu obiectu la ordinea dilei se incheia, defigenduse continuarea ei pe mane-di 22 Oct. a. c. inainte de mediadi la 9 ore. (Va urmá.)

UNGARIA. Diurnalele Pestei tracta despre cauzele, care au pusu stavila creditului, in catu imprumutulu ungurescu remase pe diosu. Ele se incerca acum a afla alte cali care se duca la tien'a dorita in obiectulu acesta si in decursa pe min. de finantia Lonyay, cá se pasiesca cu energia in obiectulu acesta.

„Pester Lloyd“ crede, ca regimulu e indreptatitu a astepta, cá in casu de necesitate imprumutulu se se scoata numai dela tierra prin impartasirea privatiloru din patria. Slaba sperantia, candu poporulu abia mai póte suporta greutatile curente. —

AUSTRIA INFER. Vien'a, 10. Ian. Mai. S'a c. r. apostolica a binevoitu a conchiama delegatiunile la sesiune cu urmatoarea scrisore de mana:

Iubite bárone de Beust! Pe temeulu art. ungurescu de lege XII din 1867 pentru tierile reprezentate in sen. imp. cu scrisorea de mana alaturata in copia am aflatu cu cale a conchiama delegatiunile la Vien'a si inca dupa propunerea Dtales pe 19 Ian. 1868 si te insarcinezu, cá se pui la cale cele necesarie pentru propunerile respective. Vien'a 11. Ian. 1868.

Franciscu Iosifu m. p.

Iubite conte Andrásy! Dupace diet'a unguresca in puterea art. de lege XII 1867 a esecutatule alegerile, si in sen. imp. aceleasi inca s'au luat inainte, me afu determinatu a conchiama delegatiunile spre a si incepe activitatea s'a constitutionala privitoria la cauzele comune rezervate cercului lor de activitate.

Fiinduca diet'a acumu nu este adunata, de aceea te insarcinezu pe Dta, cá se faci cele de lipsa pentru conchiamaarea membriloru alesi ai delegatiunii; totudeodata insarcinezu ministeriile mele pentru cauzele comune, cá se faca propusetiunile constitutional. Vien'a 11. Ian. 1868.

Franciscu Iosifu m. p.

Totu cu asemenea tecstu e provocatu si principele Auersperg pentru conchiamaarea membriloru respectiv. — Auersperg si Salm-Reifferscheid primaru ordinulu coronei de fern ol. I. si dep. Ignatiu Kuranda si Dr. Mauritiu de Kaiserfeld crucea de cav a ordinului Leopoldu fara taca.

Programulu min. Beust incatu pentru esterne se póte defini ca este: sustinerea pacii cu oreg pretiu. Asta i-va fi principiulu conducatoru si facia cu acele puteri, care nu suntu sincere in intentiunile de pace (cu Rusi'a). La acosta se alatura pusetiunea defensiva.

Tribunalu imperialu. Unu tribu-

nal imperial cu competența de a decide toate conflictele între tribunale și derogatorii administrative, sau între persoane private și regimul de peste toate planșurile cetățienilor pentru violarea drepturilor lor politice, precum și în toate cauzele contraverselor ale dreptului public și se se infintieze. Imperatul denumește pe presedintele și v. presedintele, și pe 12 membrii ai tribunalului și 4 suplenti, cari se vor denumi diurnu numărul ternariu propus de sen. imp., cari încă vor fi pe viață. Unu astufeliu de tribunal, candu elu ar' reprezentă toate națiunile imperului, și ar' fi unu scutu în contra nedreptăților în exercitarea drepturilor, ar' fi unu adeveratu refugiu pentru cei asupriți și fora speranța de a se pute folosi de drepturile egalității, cari s'au pus de temelie la reconstituirea imperului. Inse se fia constituitu din barbati de toate naționalitățile. —

Cronica estera.

In cauză orientala.

În diurnale se trage atenția la pericolele amenințate din Orientu adaugunduse scrisu din Parisu, ca imp. Napoleonu a înscințiatu regimulu turcescu, că se se pregătésca la evenimente serioase, și ca ofițerii franceși ar' în tari forturile dela Dunare, că în 1853—6. —

Mai încolo ca Principelui Romaniloru Carolu I. i s'a desemnatu din Berlinu în acțiunea acăsta o rolă periculoasă, că Romani'a se puna pe pitioru 100.000 de ostasi; er' imp. Napoleonu ar' fi tramisu declarațiune la București, că se nu implinésca aceste dorințe. La Serbi'a încă se se fi tramisu asemeni consiliari din Parisu, Londinu și Vien'a. Noi inse cetim tocma acum, ca serbiu nu încetăza a se pregăti și ca oprelișca din afara a adusu pe serbi la o iritațiune izfricoșia.

Intr'aceea Rusi'a și aduna trupe în Poloni'a de prin țările caucasiice, regulandule și prevediendule cu armatiu nouă, și pana acum se afla acolo pe la granțiile austriace 240 mii ostasi. Br. Beust a cerutu din Petersburg declarațiune pentru acăsta, și dupa „Wanderer“ a sositu răspunsu, ca granțiile se ocupa cu ostasi numai pentru ca face scurtare în Poloni'a și junii poloni fugu preste granția în Galiti'a. — Cătra Silesi'a Prusi'a încă țiene granția închisă, ôre din ce cauza?

Lordulu Stanley, dupa „Epoca“, a tramisu o nota la Petersburg, cerendu declarațiune despre faimele, ca Rusi'a în Principate, în Turci'a și în Cret'a ar' acitiu foculu prin intrige, și deca nu e adeveru se le demintia pe cale oficială. —

Trebuie se atingemu și aici, ca între poporulu sasu, germanu de aici încă se vorbesce despre tendințele ruse de a da bunadiminția; er' între poporulu maghiaru țienă corda acăsta cobire înca de asta toamnă, candu se ventură prin diurnale, imputările Kossuthiane. — Reacțiunea din Europ'a e aceea, care cu Rusi'a — și redica capulu si pe aiea, inse contra pregătirii spre a i stirpi ultimele radacini înca se facu. Chiaru și Menabrea cătra camer'a redeschisă, dise, ca reacțiunea trebuie infruntată. —

GERMANIA nu e vindecată de frigurile unificării naționale. Regele în răspunsulu la gratularea de anulu nou cătra ofițerii, afara de ce se exprimase, ca se radima în bravur'a armatei, pe fine adause: „Ca, de cumva evenimentele rele, ce nu depindu dela Prusi'a, voru lua putere mai mare decatu e bun'a voințiua a regimulu seu, atunci elu scie pe cine se si puna speranți'a și cui se i dă increderea“, adica în ostasime. Alianți'a cu Rusi'a e unu ce cunoșcutu în Europ'a. Cu toate aceste Bismark într'o adunare de conservativi de calibrulu greu s'a declarat acum, ca fric'a de unu rebelu cu Franci'a e numai unu fantoma leita, și ôspetii lui se dăma pe acăsta urechia fara neliniscire. Prusi'a inse nu 'si va denega principiulu, ci candu va afla ocaziune — si va continua opulu unificării. Cu Dani'a încă totu are diferința și acum er' incepu pertractările, cam totu în ajunulu încercărilor europene, dela care Dani'a astépta mai mari folóse, er' Prusi'a bucurósa le ar' da nitarii, inse Dani'a ugitéza. — Despre armarea Prusiei nu mai încape indoiéla, ca e gata pe ôrce momentu, ceea ce ambasada rusésca a reportatu, ca cu acestu aliatu e bine pregătitu. —

FRANCI'A. Parisu 8. Ian. Asecurările „Monitorulu de séra“, ca vorbele adresate de cătra imperatulu cătra corpulu diplomaticulu

anulu nou s'ar' fi primitu de cătra Europ'a, ca unu firu de pace și de concordia, pentruca Mai. S'a — a doveditu încă odată reprezentărilor puterilor dorința s'a cea nestramutată a întinție cu ele cele mai bune relațiuni, precand cu o di mai înainte, c. Goltz, solulu Prusiei care si dede acredităvele sale că solu si reprezentante alu federațiunii de nordu, cu bucuria îi arată placea, a constată bun'a întielegere ce domnesce între Franci'a și Prusi'a. Aceste asecurări nu le potu crede nici chiaru francesii, cari dela anulu nou încóce începura a fi cam neodichniti. Si neci ca se pôte altufeliu, finduca „Patria“ fôia er' oficiósa vorbesce despre întariturile fortificărilor de pe la granția, cumca s'ar' fi luat mesuri întetitorie de a se puna în stare ceruta de pericole. Asia în Lille, Metz, Maubeuge, Havre se redica noua fortificări, armarea lor s'a strformatu, tunuri de cele trase de calibrulu celu mai mare se înmultiescu, er' caus'a la acăsta o pune numai în împregiurarea, ca toate națiunile în tota Europ'a au recunoscutu necesitatea armării, er' ce privește la defensivă, Franci'a va stă împuțoria cu armarea sa. Aceste cuvinte detragu din valórea asecurărilor Monitorulu și lumea crede în eventualități neprevădute. —

MAREA BRITANIA, 6 Ian. (Irlandeni) Cine nu scie luptele irlandenilor purtate pentru a se emancipă de supremațiua protestanților englesi, aristocrati și episcopali anglicani. Cine nu scie că lupt'a ce a constantă prin genialitatea unui O'Conel storse dela anglii cea la emanciparea irlandilor, că se fia și ei pucinu reprezentati în parlamentulu anglicanu? Apucatu și mesuri revolutionare, fara că se fi trasu vre unu folosu din ele, decatu o urgia mai mare, și o esilare a luptătorilor din patria, cantandu și refugiu prin Americ'a medi noptială. Sub durarea rebelulu civilu alu statelor unite se încercara și irlandeni, atatu prin Americ'a catu și prin Irlandi'a, a se rescólă și a se libera de sub jugulu Angliei, Gubernulu Angliei inse făcú venetória asupra lor, asia numitoru fenieni (capii revolutionari ai Irlandiei) Ei înmultira atrocitățile ramurindule și prin Angli'a. Gubernulu prinse pre vreo doi din corifei aruncandui în temnița și nu multu dupa acea osendindui la mórte.

Asta mesura a mai oțranitu pre Fenieni. Scimu ca în ochii politiei subminara mururile temniției unde se află capii lor numai acum în Dec. și parte îi aruncara în aeru, pre langa multe mórți de omeni. Acumu se scria, că gubernulu anglicu a descoperitu unu altu planu alu fenienilor, că se puna man'a pre arme, unde le voru afla, ei s'au încercatu în furórea lor cea nedumerita a da focu și gazometrulu dela Glasovu.

Astadi nu numai fenieni, ci și poporațiunea cea mai moderată a Irlandiei se reacólă asupra tiraniei, care diace pe gutulu loru da vreo 7 seculi încóce. Partid'a mai moderată are în capulu seu preotimea catolică și în programulu seu a luat lupt'a pentru restituirea naționalității irice pe calea legii, sustienendu unu feliu de unire cu Angli'a pe langa dreptu de statu, er' Fenieni vreau se taie cu totulu Irlandi'a de cătra Angli'a pe calea revoluțiunii. Ambe aceste partide irlandice si-au publicatu manifestele lor.

Manifestulu compusu de decanulu catolicu O'Brien descrie starea Irlandenilor cu cólóurile cele mai triste, ca mai reu de cum sunt tractati nu se pôte concepe și de acea s'au într'unitu la manifestu, fiindca au venit în desperare totală, în catu pacea în Irlandi'a e condiționată de restatoriunea naționalității ei. Manifestulu finesce asia: „În faci'a Irlandiei și a lumii întregi, în interesulu ocriului și alu pământulu, alu prezentulu și alu viitorulu depunemu noi cele cuprinse aici. Noi ne amu implinitu obligatiunea și rezultatulu 'lu concedemu barbatiloru de statu ai Angliei!

Corifeulu republicei irice și presiedinte Roberts cu mai multi alti demnitari au emis manifestulu lor cu data 12 Dec. numai cătra poporulu anglicu, multiamindui candu cu cei osenditi la mórte dela Manchester, candu poporulu anglicu se adunase cu miile, cerendu pardonare la osenditi, dupa aceea declara ca Fenieni se lupta numai în contra regimulu aristocratiloru, er' nu în contra poporulu anglicu, pe alu carui gutu au pus ei pitiorulu spre a rapi libertatea la clasele de dióan că si pe a Irlandiei. 700 de ani fu solavita Irlandi'a de cătra Angli'a și ôre a adusu acăsta vreunu folosu poporulu anglicu? Ba nu! Numai aristocrații au crescutu la mai mare putere și avere, dice manifestulu. Precumu

se taiara statele unite la timpulu seu de cătra Angli'a, numai din caus'a resfatiului aristocratiloru, asia trebuie se si reacostige și Irlandi'a libertatea și nedependinți'a sa. Cu toate inse, ca Irlandi'a se redica numai silita la lupta, totusi se va purta într'unu modu demnu de caus'a libertății, și candu va resari diu'a nedependinții: atunci republic'a irica va da man'a cu frății sei anglii spre a arunca de pe gutulu loru sarcin'a cea apasătoria a unui regimulu, a carui perfidia și slabitiune au adusu pe Angli'a se si pârda vocea în consiliulu popóraloru europere.“ — Irlandi'a dara e taiată în două partide departate în modulu activității, inse ambele si-au luat de tintera stórcerea drepturilor de naționalitate. Aceste porniri în Angli'a, candu ameninția si prumpecea causei orientale, voru fi bineplacute Rusiei, care și asia vrea a sili pe celelalte puteri la neutralitate, candu va afla momentulu de a si resbuna și pentru umilirea dela Crimeea, spre care scopu se totu pregatesce dela anulu 1856 încóce. —

RUSIA. Petersburg, 8. Ian. Diurnalulu of. „Invalidulu“ rusescu rezonéza într'unu anti-inceptoriu în contra vorbeloru asecurătorie de pace ale „Monitórieloru“ asia: Asecurările de pace ale publicistiloru ofițiosi francesi suna și resuna numni indesiertu, ca ele nu linistescu pe nimene. Cu toate ca Franci'a se arata amicală, totusi neinoederes între puteri e mai mare decatu orșicandu. Desbaterile ce decurgu despre legea de armare dovedescu planurile cele pline de fatalități ale Franciei, concepute pentru anulu viitoru, dice Inv. —

Depesiele „Monitorulu“ Romaniei.

Florenti'a 3 Ian. Garibaldi a publicatu unu scrisóre, în care dice ca spera a vedé Itali'a aducundusi aminte în curendu, ca staruinti'a va învinge. —

Florenti'a 6 Ian. Ministerulu s'a compusu definitiv astfelu: Menabrea, presiedinte și ministru de esterne; Cadorna, la interne; Cambray Digny, la finance; Filippo, la justitiu; admiralulu Ribotti, la marina; Bertole Viale, la rebelu; Cantelli, la lucrările publice; Broglio, la instructiune și provisoriu la comerțu și agricultura. —

Parisu 5 Ian. „Constitutiunalulu“ dice: „Tiér'a e neliniscita prin totu felulu de manopere. Discursulu imperatorulu, mai cu séma, e obiectulu unor comentarii reu întielesse și perfide, ca-ci limbajulu imperatorulu este plinu de loialitatea și claritatea care este în spiritulu și caracterulu seu. Sensulu se deforméza spre a i dá altulu contrariu, éra nu ceea ce a voit elu se dica. Suntemu în pozițiune de a afirmá, ca nici unadata nu s'au schimbatu felicități mai cordiale cu ocaziunea anulu nou, între imperatore și ceilalti suverani; și adaugemu ca regele Italiei a adresatu imperatorulu depesi'a cea mai amicală. Aceste rectificățiuni voru fi de ajunsu; ele voru faoe că opiniunea publică se nu fia insielată, pentruca ne indoiemu multu că nu cumva spiritulu de partiță, care este abila a castigá conființi'a sa, se i exploateze credulitatea.“ —

Parisu 6 Ian. S'au impartitu premiuri esposanților de agricultura. Imperatorele a pronunțiatu unu discursu și terminandu a diu: „Încuragiările voru produce fructele lor; agricultur'a și industri'a voru continuá mersulu lor crescundu; aceia cari lucréza cu fecunditate pământulu potu comptá totudéna pe solicițiunea mea. Franci'a înavutita prin produsele agricole va ocupá totudéna celu d'antei rangu pe calea progresulu și a civilizațiunii.“ Rouher a proclamatu trei mari premiuri: imperatulu Rusiei și Austriei pentru aglomeratiunea rasei cavaline și imperatorulu francesiloru pentru creațiunile de ameliorățiuni agricole. Medalii de aur s'au oferitu la patru rusi și trei prusiani; s'a datu asemenea unu multime de decorațiuni. —

Parisu 7 Ian. Diarielu din Parisu dice, ca Clarendon este intermediariulu ofițiosu alu lui Napoleonu pe langa Pap'a și regele Italiei. — „Patria“ dice, ca Daud-Pasia, gubernatorulu Libanulu, si-a datu demisiunea pentru că i este cu neputința a guverná Libanulu în frontierele actuali. —

Lisabon'a 4 Ian. Unu miscare populară s'a făcutu din caus'a ultimelor mesuri administrative relative la nonele imosite. Regele a primitu demisiunea cabinetulu. Ducele Loue a declinat formarea noulu cabinetu. —

Constantinopole 3 Ian. Admiralulu turcu Vessim-Pasia, care se află pe bordulu fre-

gatei „Osmani'a" a intalnit la Armiro una corveta rusa, care facuse blocada desbarcandu proviziuni de resbelu. Capitanulu corvetei, Ialonai, a suspendatu desbarcarea, asteptandu ordinulu consului rusu dela Sudai Vessim-Pasia, a cedatu la acést'a. —

Varietati.

— **Omoruri.** Nu scimu cum si nu scimu pentruce, ca in acestu mare Principatu mai alesu dela Aprile an. tr. omorurile se multiesou cá niciodata de 18 ani încóce. Foile maghiare si germane inregistréza cele mai multe casuri, foile romanesci multu mai pucine, ceea ce dintr'o parte órecare se esplica asia, cá si cum corespondentiloru le aru fi frica a descrie inca si scene de acelea, pe care le vedura ei insii cu ochii loru. In septeman'a acést'a se mai omori unu romanu in Secuime diu'a mare in drumulu tierei ce duce spre Moldov'a. Despre acestu casu asteptamu informatiune autentica.

In Brescu secuii omorira patru connativnali de ai loru; in unu satu vecinu pe alu cincilea.

In 10 Ianuaru padurarii impuscaru pe doi locuitori din Fenesiu de langa Clusiu. Ambii impuscati remasera morti. (M. P.)

In satulu Nadasiu unu secuiu impuscà pe unu bietu de carausiu numai din caus'a unui vestmentu. (K. K.)

In Almasiulu mare omorira pe unu bietu de omu in locuinti'a sa pentru o plata numai de 5 fiorini. Asasiinii fusera prinsii. (K. Z.)

— **Calamitate a in culmea sa.** Intr'o oascióra din unu suburbiu alu Clusului gasira pe o familia intréga bolnava, éra pe fió'a din casa mórtá de patru dile, prin urmare imputita, din cauza ca nici a fostu cine, nici cu ce se o ingrópe. Tatalu acelei familii se chiama Dömzsödi Mihály, unguru fostu gardistu (hóvéd) in dilele lui Kossuth. Aici comentariu nu mai trebuie. —

— **Aniversaria catastrofei sangeróse dela Aiudu din 8 Ian. 1849** s'a serbatu estimpu in acelasi orasiu cu multa solenitate. In memori'a acelei dile inainte de amiédi se tienù servitiu dumnediescu in bisericile r. catolio'a, reformat'a si luteran'a. In cea reformata preotulu Ince János tienù o predica cu care a implutu inimele toturoru ascultatoriloru de simtiementele cele mai dureróse. In accessi di sér'a se tienù unu conductu de faole la mormentulu comunu alu celoru patru sute orasiani macelati prin romani. Cu acea ocaziune a fostu lucru durerosu a vedé atate fecie triste, atati ochi scaldati in lacrimi stórse prin memori'a amarului trecutú intunecosu. . . Musio'a locala ecaecutá asupra mormentului cateva piese triste, éra in fine se cantà cunoscutulu „Isten áld meg a magyart" (Dumnedieule bineouventa pe maghiaru). „M. Polgár", Nr. 6 din 12 Ian.

Totu in Aiudu „societatea de cultivare" a studentiloru dela colegiu a decisu, cá se ridice monumentu in memori'a celoru 16 studenti omoriti de austriaci in duminec'a floriiloru an. 1704, adica pe la inceputulu revolutiunei lui Franciscu Rákoczy pre candu Transilvani'a stá sub comand'a generalului franco-austriacu comite Rabatin, éra gubernatoru erá c. Georgiu Bánffy, pe alu carui tata 'lu masacrasera boierii colegii sei. —

— **Diurnalulu secuiloru din Tergulu Muresianu** „Székely Néplap" a repausatu cu intrarea in anul nou si o pati si elu cu detoriile catu se póte de comica. — Proprietariulu avù dauna insemnata si elu pretinde acum dela Redactoru alesu de densulu o desdauare de 200 fl. —

— Prin rescriptu r. din 6 Ian. se aprobá alegerea superintendentelii evangelico-augsburgicé pentru Ardélu d. Dr. G. D. Deutsch. — Óre in ce stadiu se va fi aflandu alegerea metropolitului de Alb'a Iulia? —

— O societate cu c. Eugenu Zichy, Georgiu Klapka si cu cass'a bancului dela Parisu a lui Langenhofen in frunte si-a luatú de problema a impreuná Dunarea cu Tisza tragundu si canalele Bega si alu lui Franciscu spre a deschide unu drumu de apa dela Pest'a la Timisiór'a ei in 16 se va tiené adunarea consti-

tuanta a acestei societati. — Subsecretariulu de statu in min. de fin. ung. d. de Grenzenstein a primitu insarcinare, cá in fiacare 15-a de a lunei se duca cate 250 000 fl., sum'a desfipta pentru statulu curtii, la supremulu maiestru de curte c. r. in Vien'a. —

— **Oferte pentru proviziuni ostasiesci** se primescu pentru an. 1868 afara de totu felulu de panura militara cu diversa colóre si 1000 straié (tióle) pentru cavaleria, 100 sure, 10.000 coti de pandia pentru premele si captusielu ostasiesci, 5000 coti de Vien'a de invelitura, 6000 coti pentru saci de patu cu paie si multe alte obiecte de montura, despre care se póte luá cunoscutia de pe la comandele generali. Ofertele trebuie se se faca pana la 31 Ianuaru 1868. La pandia si straié potú face oferte si onnatiionali nostri or la comand'a gen. militare or la min. de resbelu in Vien'a. —

— „**Presse**" din Vien'a vorbesce intr'unu telegramu despre escesele ce se comitu ou jidanii in Romani'a invinundu'i, ca ei ar' fi caus'a la mai multi morti si interitandu poporulu asupra loru. Reproducundu „H Z" acelu telegramu 'lu comentéza in Nr. 13 din 15 Ian. asia:

„**Déca escesele** acestea in principatele dunarene indreptate asupra jidaniloru nu voru disparé indata dela ordinea ditei, atunci poterile cele mari din a caroru gratia mai sta inca „cersitóri'a suveranitate romana", au oblegaminte a pune unu capetu odata esceselorú, ce violéza si ataca secululu". Mai imputa regimului, ca cu esemplulu de anulu trecutú au incuragiatu pe plebe in contra esceselorú. — Pentru tittulu de susu, ce se da Romaniei, se respunda comentatorele, care se vede a fi juratu inimicu si nu vecinu binevoitoitoriu alu statului romanu, cum se cere dela vecini. —

— Unu ucasu rusescu numesce pe regatulu Poloniei: „gubernementulu Wistulei". Polonii privescu de aci finea numelui r. Poloniei. La Poloni'a se totu aduna trupe si parouri de artileria. —

— **Representanti'a comunala** a Clusului este compusa din 127 membrii, dintre oarii dupa nationalitate 107 sunt maghiari, 16 sassi, 3 (di: trei) romani si 1 evreu. E de insemnatu, ca in acea reprezentantia se afla si 12 preoti si 7 profesori, candu sasimea pe acestea dóna clase de ómeni nu le suferé in reprezentantiele lorú. —

— **Veniérea muscaliloru in Ungari'a** se predice nu numai in cateva foi politice maghiare, ci anumu in Ungari'a clasea midilocia si tieranimea voiesce a sci inca si luu'a in care voru strabate muscalii in Ungari'a si in Transilvani'a. „Szegedi Hiradó" striga: Jón a muszka! adica: Vine muscalulu! „Unio" fóia semioficiala din Clusiu foloinduse de nóuale agitatiuni electorali róga cu totuadinsulu pe locuitorii acelei capitale a Transilvaniei, cá déca vreu ei in adeveru cá Transilvani'a se mai germana la coron'a Ungariei, „acum candu spargerea cestiunei orientale póte se fia numai cestiune a cateva septemani, cum si cestiunea de a fi séu a nu fi patri'a séu natiunea", se nu mai lucre inca si prin alegeri pe man'a Rusiei. („Unio" Nr. 5 din 12 Ian.)

— „**Spué** acelu magariu bestranu se mai lae odata comediile si se se apuce cu totuadinsulu de lucru." Asia a poruncitu famosulu generalu Haynau unui oficiu de stabu cá se spuna maresialului Paskievits, pre andu asteptá se se apropie cu armat'a rusesca in var'a anului 1849. — (M. P.)

— **Colonelulu romanescu Solomonu** ne spusese nóua aici in Brasiovu inca din Iuliu 1848, cumca rusii voru veni neaparatu nu numai in tierile romanesci, ci tocmá si la Vien'a. Pe atunci nici unii nu l'amu creditu, ci cu totii amu risu de vorbele lui. Solomonu inse, care 'si facuse carier'a sa sub generalii rusesci si se avuse totudeauna bine cu consulatelé rusesci, scieá prea bine ce vorbesce, pre candu altii se leganasu in fantasiile lorú. —

— **Studentii romani ai societatii „Romani'a"** in Vien'a serbara ajunulu anului nou in folosulu societatii si alu studentiloru scapatati dupa programá cu multu zel. Fia eá concordia intre junimea romana se'si védia redicata templu cea mai maréti'a din consimtiu si intimitate sincerá, prim'a virtute nationale!!! —

Detoriile statelorú europene. Datoriele Austriei se punu la 1 (5) miliarde 78 milióné 28 mii; Germani'a se pune ou 3 miliarde 11 milióné 747 mii; Spani'a 4 miliarde 705 mil. 377 mii; Franci'a 12 miliarde 314 mil. 940 mii franci; Grecia 452 milióné 672 mii; Italia 5 miliarde 288 mil.; Olandia 2 miliarde 100 mil. 387 mii; statele curiei romane 336 milióné 891 mii; Portugalia unu miliardu 69,852000; Angli'a 18 miliarde 665,270000; Rusi'a 6 miliarde 883,280000; Svedia 419,225000, Norvegia 46,230000; Turci'a unu miliardu 238,000000 franci (a, 40 or. austr.)

Intréga detori'a statelorú europene se compta la 66 miliarde, 18 miliarde, 111 mii franci, si interesele anuali facu 2 miliarde 438 milióné 963 mii franci.

— „**Hazánk**", diurnalulu politiou, care dela 12 va esi pe tóte dilele pe langa redactiunea d. B. Podmaniczky, deputatu dietalu, va fi organulu stangei mediale, si dupa cum speramu dela barbatii, sub a caroru conluorare sta acestu diurnalulu, trebuie se fia cu egala simpatia catra toti patriotii, pentruca titulu „Patri'a nóstra" inca pretinde acést'a. —

— **Alumneulu nationalu romanu** din Timisióra numerá in 31 Dec. 1867 unu capitalu curatu de 2592 f. 34 cr. v. a. incursi totu prin colecte de binefaceri pentru institutul nationalu binefacatoriu.

Literariu. „**Amvonulu**" fóia besericésca pentru elaborate din sfer'a elocintiei sacre a esitu in Nr. I 2^{1/2} cóle in 8° si coprinde materiile: „**Contra pré on. cleru romanu** despre inalt'a misiune a preotului", „predica la serbatórea tairii impregiuru si a anului nou"; „predica la duminec'a dupa botezu"; duminec'a lui Zacheiu, esplicarea si aplicarea evangheliei; predic'a a 2-a lips'a si modulu taiarii impregiuru sufletesci.

Premiu. Dlu redactore alu „Amvonului" esorie in fine si unu concursu pentru cea mai buna predica pe duminec'a Rosaliiloru cu o remuneratiune de 4 galbeni, cu scopu de a destepta intre membrii clerulu romanu o nobila emulatiune. —

— **Altu premiu.** Societatea de lectura a junimei romane Oradane escrie unu concursu cu premiu de 6 galbeni pentru cea mai buna novela originala cu obiectu luatú din istori'a nationala séu din viéti'a poporului romanu. Concursulu e marginitu la membrii onorari ai societatii. Manuscrisele se tramitu celu multu pana ia 28 Februaru 1868 la D. conducatoriu Justinu Popfiu. —

Novissimu. ROMANIA. Bucuresci 3 Ian. Astadi deschise Alteti'a Sa Domnitoriu-lu corpurile legislative in pereóna cu unu Mesagiú fórté importantu. „Sunteti patrunci ca timpulu de facia este o necesitate, cá poterile statulu se se constituiesca ou o ora mai curendu spre a poté dá satisfacere cerintieloru imperiose ale intereselorú nationali." Nu este neci unu sacrificiu, ce i s'ar paré pre mare pentru prosperitatea si dezvoltarea tierei; crede ca de incercarile azardóse si impuitorie e satula natiunea. Legi pentru crearea unei case de ascuare in contra fómetei, epizootiei, politia rurala, decentralisare, drumuri; starea financiála a redicatu cursulu obligatiuniloru rurali dela 63 la 78, organizarea armatei e o necesitate absoluta, cá conditiune de ecistintia din partea nentralitatii, vechiulu lustru pentru beseri'a nationale, la invetiamentu suntú spesele cele mai producatoriu in statu, scl. Aclamari calduróse intreprumpea acéste vórbe ale mesagiululu. In Nr. v. i vomu publica intregu. —

Cursurile la burea in 18. Ian. 1868 sta asia:

Galbini imperatesci	—	—	5 fl. 74 cr. v.
Augsburg	—	—	118 „ 57 „
London	—	—	120 „ 45 „
Imprumutulu nationalu	—	—	56 „ 80 „
Obligatiile metalice vechi de 5 0/0	—	—	57 „ 60 „
Actiile bancului	—	—	672 „ — „
„ creditului	—	—	185 „ 70 „

Obligatiile transilvane ale desarcinarii pamentului in 13. Ian. 1867:

Bani 64.— — Marfa 64.5.0